

ARTS ESCÈNIQUES

Finalitat de l'assignatura

Les arts escèniques com el teatre, el circ, la dansa, l'òpera i altres de creació més recent, com la *performance*, constitueixen manifestacions socioculturals i artístiques que es caracteritzen tant pels processos comunicatius singulars que els són propis, com pel fet que es materialitzen en l'escena a través de la síntesi i la integració d'altres expressions artístiques.

La teatralitat, com a element diferencial del fet escènic, presenta múltiples formes i, així, es manifesta en una dansa popular o en les postures més innovadores de presentació escènica.

L'expressió teatral s'entén com una manifestació humana de caràcter cultural i artístic, en la qual es produeix un acte comunicatiu entre un actor o actriu i un espectador, considerant que termes com ara actor o actriu i espectador es poden aplicar a una gamma variada de subjectes, sense circumscriure'ls necessàriament a l'espai d'una sala de teatre.

L'expressió teatral té la gènesi i el fonament en l'expressió dramàtica, aquell tipus de conducta en la qual els éssers humans, en el seu comportament quotidià, fan ús del joc de rols en els seus processos d'expressió i comunicació.

La matèria denominada arts escèniques es concep com un instrument fonamental en una formació integral, ja que no només s'ocupa de l'estudi de les diferents manifestacions de la teatralitat, sinó que, a més, permet que l'alumne o alumna desenvolupi competències expressives, comunicatives i socials i la seva creativitat i autonomia personal, estimulant la seva interacció amb el medi i garantint, per tant, la consecució de fins formatius i propedèutics assignats a aquesta etapa.

En resum, l'estudiant que aprèn aquesta matèria aprèn també a expressar, comunicar i rebre pensaments, emocions, sentiments i idees, pròpies i alienes, mitjançant l'ús de les més variades tècniques i destreses inherents a les arts escèniques. Els objectius i els continguts d'aquesta matèria s'articulen entorn de dos eixos d'actuació: d'una banda potenciar la formació integral de l'individu, i per una altra, incidir en la seva formació humanista i artística a través de l'apropiació d'un coneixement ampli de les arts escèniques, considerades des de diferents perspectives i partint de la vivència i l'experiència de conceptes i situacions.

Els continguts de la matèria s'estructuren en cinc grans blocs.

El primer bloc, "Les arts escèniques i el seu context històric", ofereix la possibilitat de proporcionar a l'alumnat una visió de conjunt de les arts escèniques en tant que manifestacions de naturalesa social, cultural i artística molt diverses, i en dues perspectives fonamentals: històrica i geogràfica.

El segon bloc, "L'expressió i la comunicació escènica", s'orienta al desenvolupament de les capacitats expressives i creatives per mitjà d'un conjunt d'activitats amb una dimensió fonamentalment pràctica, que permetin l'exploració, l'anàlisi i la utilització dels diferents sistemes, mitjans i codis de significació escènica.

El tercer bloc, "La interpretació en les arts escèniques", s'ocupa de les destreses, capacitats i habilitats expressives i creatives amb la finalitat d'abordar la recreació i representació de l'acció dramàtica, a partir dels més variats estímuls, en projectes de treball orientats a la construcció d'escenes que mostrin tota mena de personatges, situacions i conflictes.

El quart bloc, “La representació i l’escenificació”, té caràcter integrador. L’estudi pràctic de les diferents tipologies d’espectacle, dels processos de comentari, anàlisi i adaptació de textos dramàtics i no dramàtics, i dels procediments de dramaturgia, es culmina amb la realització d’un projecte global de posada en escena d’un espectacle concret, establint i estructurant els elements de significació que s’han d’utilitzar i les relacions entre aquests. També requereix l’organització i la planificació dels assaigs i la distribució de tasques als equips de treball. Es tracta llavors d’exemplificar, amb casos concrets, el camí que porta del text a l’espectacle, i el paper que hauran de complir els integrants de l’equip teatral, les seves funcions i responsabilitats.

Finalment, el cinquè bloc, “La recepció d’espectacles escènics”, s’orienta al desenvolupament de competències en l’anàlisi, la interpretació i el comentari d’espectacles escènics. Partint del concepte de públic, i en funció de la forta dimensió social i col·lectiva de la recepció teatral, s’abordarà l’estudi dels instruments i les estratègies analítiques pròpies del procés de recepció a partir de casos pràctics que permetin el desenvolupament de debats i la confrontació d’opinions, amb la finalitat de potenciar una lectura reflexiva i crítica de l’esdevenir artístic i cultural, realitzada amb rigor i coherència.

Amb això es potencia per igual el *saber*, el *saber fer* i el *saber ser*, utilitzant per a això un ampli corpus de coneixements, tècniques, recursos i activitats que incideixen favorablement en l’adquisició d’un ampli capital cultural i d’una extensa cultura escènica. Al mateix temps, a través de les diferents modalitats d’expressió escènica es poden recrear tota mena de situacions i conflictes i l’anàlisi i elaboració de discursos, ja siguin artístics, ideològics, socials o d’un altre tipus, permet aprofundir en un coneixement reflexiu del món que ens envolta i en una relació dinàmica i crítica amb el nostre entorn, afavorint l’autonomia personal i la transició a la vida adulta. En aquesta direcció, es fa necessari incidir en el fet que la matèria no té una dimensió professional, sinó que s’orienta al desenvolupament del potencial expressiu i creatiu de l’alumnat, a la promoció d’un coneixement divers i experimentat de les arts escèniques, per acabar formant persones autònomes, tolerants, participatives, solidàries, creatives i amb una sòlida cultura artística.